

§ 78

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien sähkö- potkulautojen pysäköinnin säätelyä ja valvontaa

HEL 2019-010630 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Uudet liikkumisvälineet ja -palvelut auttavat osaltaan edistämään kestävästä liikkumisesta, alueiden saavutettavuutta ja elinkeinoelämän toimivuutta. Sähköpotkulautayrityksiltä saadun tiedon mukaan sähköpotkulaudoilla oli marraskuun 2019 loppuun mennessä tehty Helsingissä yli 1,8 miljoonaa matkaa. Kaupunkipyörillä tehtiin suunnilleen samana aikana noin kolme miljoonaa matkaa. Kaupunkilaiset ovat matkamäärien perusteella ottaneet aktiivisesti käyttöönsä uudet liikkumispalvelut. Sähköpotkulaudat ovat myös herättäneet paljon keskustelua mm. liikumisen turvallisuuden, ajokäyttäytymisen ja lautojen pysäköinnin johdosta.

Sähköpotkulautayritysten kanssa käydyissä keskusteluissa on ilmennyt, että lautojen pysäköinnin osalta tärkeimmässä roolissa ovat varsinaiset sähköpotkulautojen käyttäjät. Tämän johdosta kaupunki on ohjeistanut, että sähköpotkulautayritysten tulee opastaa käyttäjiä pysäköimään oikein. Monet yritykset ovat ottaneet käyttöön menettelyn, jossa käyttäjän tulee ottaa pysäköinnistään valokuva palauttaessaan potkulautaa. Tämän toivotaan osaltaan ohjaavan parempiin pysäköintitapoihin. Yhdellä sähköpotkulautayrityksellä on myös tarjolla käyttäjilleen hyviin ajo- ja pysäköintitapoihin opastava ajokoulu internetissä.

Varsinaiset pysäköintiruudut eivät sovellu kovin hyvin sähköpotkulautojen nykyiseen toimintatapaan, joka perustuu asemattomuuteen ja siihen, että käyttäjät voivat vapaasti ajaa hyvin lähelle matkakohteita, joita on kaikkialla kaupungissa. Etenkin kantakaupungista on myös vaikea löytää vapaata tilaa vain potkulaudoille varatuille pysäköintiruuduille.

Pysäköintipaikkoja ja -rajoituksia on mahdollista luoda virtuaalisesti sähköpotkulautayritysten sovellusten avulla, huomioiden kuitenkin paikannasta koskevat tekniset rajoitteet. Yrityksiä on kehoitettu luomaan esimerkiksi päärautatieaseman laiturialueelle pysäköintikielto, ja kaikki ovat näin myös toimineet. Yritysten kanssa on lisäksi keskusteltu mahdollisuuksista kokeilla keskitettyä pysäköintiä vilkkailla alueilla, kuten

metroasemien läheisyydessä. Keskustelua tästä jatketaan HKL:n ja yritysten kanssa heti alkuvuodesta 2020.

Mahdollisuudet sähköpotkulautojen pysäköinnin säätelyyn ja ohjaamiseen lainsäädännön tai muiden säännösten perusteella ovat Suomessa rajalliset. Esimerkiksi aiemmin käytössä olleet kaupunkien omat järjestyssäännöt on korvattu järjestyslailla vuonna 2003. Monissa muissa maissa ja kaupungeissa on Suomesta poikkeavaa lainsäädäntöä, sääntöjä ja käytäntöjä sähköpotkulautojen ja muiden mikroliikkumisen kulkuvälineiden pysäköinnin järjestämisessä.

Sähköpotkulautayritykset toimivat yleensä useassa maassa ja näin on mahdollista saada tietoa muualla käytössä olevista käytännöistä ja niiden toimivuudesta. Yritykset soveltavat muualla kehittämiään parannuksia myös Suomessa. Lisäksi valtion viranomaiset seuraavat liikku- mispalveluiden kehittymistä, ja Helsingin kaupungilla on jo ollut keskustelua sähköpotkulaudoista mm. liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Sähköpotkulautojen ja muiden uusien mikroliikkumisen kulkuvälineiden tulo on huomioitu EU -tasollakin ja joihinkin niihin liittyviin EU- direktiiveihin on mahdollisesti tulossa muutoksia, jotka vaikuttaisivat Suomessakin.

Kaupungin oman pysäköinninvalvonnan kanssa on alustavasti sovittu toimintatavasta, jossa pysäköinnintarkastajat normaalien valvontakier- rostensa lomassa tarkkailevat myös pysäköityjä sähköpotkulautoja ja ilmoittavat haittaa aiheuttavista pysäköidyistä laudoista sähköpotkula- utayrityksille. Alkuvuoden 2020 aikana pidetään myös viranomaisyhteis- työtä koskeva tapaaminen poliisin kanssa. Poliisille on ajoneuvojen siir- tolaissa määritetty velvoite siirtää liikenneturvallisuutta vaarantavat ajo- neuvot. Poliisin henkilöresurssit ovat kuitenkin rajalliset sähköpotkula- tojen väärinpysäköinnin valvomiseen.

Seurataan tarkkaan, miten sähköpotkulautaliikenne ja yritystoiminta kehittyvät. Kaupunki jatkaa aktiivista vuoropuhelua yritysten ja viran- omaistahojen kanssa turvallisen liikennekulttuurin edistämiseksi. Liik- enne- ja viestintäministeriön kanssa käydyissä keskusteluissa hae- taan keinoja, joilla voidaan varmistaa sähköpotkulautojen turvallinen käyttö ja pysäköinti kaupunkiympäristössä. Kaupunkiympäristölauta- kunnalle raportoidaan keskustelun tuloksista.

Käsittely

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Seurataan tarkkaan, miten sähköpotkulautalii- kenne ja yritystoiminta kehittyvät. Kaupunki jatkaa aktiivista vuoropu- helua yritysten ja viranomaistahojen kanssa turvallisen liikennekulttuurin edistämiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriön kanssa käydyissä kes-

kusteluissa haetaan keinoja, joilla voidaan varmistaa sähköpotkulautojen turvallinen käyttö ja pysäköinti kaupunkiympäristössä. Kaupunkiympäristölautakunnalle raportoidaan keskustelun tuloksista.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ilari Heiska, liikenneinsinööri: 310 37220
ilari.heiska(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ville Jalovaaran aloite säännöistä sähköpotkulautojen pysäköinnille ja pysäköinninvalvonnalle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Uudet liikkumisvälineet ja -palvelut auttavat osaltaan edistämään kestävästä liikkumisesta, alueiden saavutettavuutta ja elinkeinoelämän toimivuutta. Sähköpotkulautoyrityksiltä saadun tiedon mukaan sähköpotkulaudoilla oli marraskuun 2019 loppuun mennessä tehty Helsingissä yli 1,8 miljoonaa matkaa. Kaupunkipyörillä tehtiin suunnilleen samana aikana noin kolme miljoonaa matkaa. Kaupunkilaiset ovat matkamäärien perusteella ottaneet aktiivisesti käyttöönsä uudet liikkumispalvelut. Sähköpotkulaudat ovat myös herättäneet paljon keskustelua mm. liikumisen turvallisuuden, ajokäyttäytymisen ja lautojen pysäköinnin johdosta.

Sähköpotkulautoyritysten kanssa käydyissä keskusteluissa on ilmennyt, että lautojen pysäköinnin osalta tärkeimmässä roolissa ovat varsinaiset sähköpotkulautojen käyttäjät. Tämän johdosta kaupunki on ohjeistanut, että sähköpotkulautoyritysten tulee opastaa käyttäjiä pysäköimään oikein. Monet yritykset ovat ottaneet käyttöön menettelyn, jossa käyttäjän tulee ottaa pysäköinnistään valokuva palauttaessaan potkulautta. Tämän toivotaan osaltaan ohjaavan parempiin pysäköintitapa-

poihin. Yhdellä sähköpotkulautayrityksellä on myös tarjolla käyttäjilleen hyviin ajo- ja pysäköintipaoihin opastava ajokoulu internetissä.

Varsinaiset pysäköintiruudut eivät sovellu kovin hyvin sähköpotkulautojen nykyiseen toimintatapaan, joka perustuu asemattomuuteen ja siihen, että käyttäjät voivat vapaasti ajaa hyvin lähelle matkakohteita, joita on kaikkialla kaupungissa. Etenkin kantakaupungista on myös vaikea löytää vapaata tilaa vain potkulautoille varatuille pysäköintiruuduille.

Pysäköintipaikkoja ja -rajoituksia on mahdollista luoda virtuaalisesti sähköpotkulautayritysten sovellusten avulla, huomioiden kuitenkin paikannasta koskevat tekniset rajoitteet. Yrityksiä on kehoitettu luomaan esimerkiksi päärautatieaseman laiturialueelle pysäköintikielto, ja kaikki ovat näin myös toimineet. Yritysten kanssa on lisäksi keskusteltu mahdollisuuksista kokeilla keskitettyä pysäköintiä vilkkailla alueilla, kuten metroasemien läheisyydessä. Keskustelua tästä jatketaan HKL:n ja yritysten kanssa heti alkuvuodesta 2020.

Mahdollisuudet sähköpotkulautojen pysäköinnin säätelyyn ja ohjaamiseen lainsäädännön tai muiden säännösten perusteella ovat Suomessa rajalliset. Esimerkiksi aiemmin käytössä olleet kaupunkien omat järjestyssäännöt on korvattu järjestyslailla vuonna 2003. Monissa muissa maissa ja kaupungeissa on Suomesta poikkeavaa lainsäädäntöä, sääntöjä ja käytäntöjä sähköpotkulautojen ja muiden mikroliikkumisen kulkuvälineiden pysäköinnin järjestämisessä.

Sähköpotkulautayritykset toimivat yleensä useassa maassa ja näin on mahdollista saada tietoa muualla käytössä olevista käytännöistä ja niiden toimivuudesta. Yritykset soveltavat muualla kehittämiään parannuksia myös Suomessa. Lisäksi valtion viranomaiset seuraavat liikku- mispalveluiden kehittymistä, ja Helsingin kaupungilla on jo ollut keskustelua sähköpotkulautoista mm. liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Sähköpotkulautojen ja muiden uusien mikroliikkumisen kulkuvälineiden tulo on huomioitu EU -tasollakin ja joihinkin niihin liittyviin EU- direktiiveihin on mahdollisesti tulossa muutoksia, jotka vaikuttaisivat Suomessakin.

Kaupungin oman pysäköinninvalvonnan kanssa on alustavasti sovittu toimintatavasta, jossa pysäköinnintarkastajat normaalien valvontakierrosten lomassa tarkkailevat myös pysäköityjä sähköpotkulautoja ja ilmoittavat haittaa aiheuttavista pysäköidyistä laudoista sähköpotkulautayrityksille. Alkuvuoden 2020 aikana pidetään myös viranomaisyhteistyötä koskeva tapaaminen poliisin kanssa. Poliisille on ajoneuvojen siirtolaissa määritetty velvoite siirtää liikenneturvallisuutta vaarantavat ajoneuvot. Poliisin henkilöresurssit ovat kuitenkin rajalliset sähköpotkulautojen väärinpysäköinnin valvomiseen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Ville Jalovaara ja 26 muuta valtuutettua ovat tehneet 9.10.2019 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Säännöt sähköpotkulautojen pysäköinnille ja pysäköinninvalvonnalle Helsinkiin

Helsingin kaupungin kaduille ja jalkakäytävälle ilmestyi keväällä 2019 yksityisten yritysten vuokrattavia sähköpotkulautoja. Uudet liikkumis-
muodot ovat kaupunkiin tervetulleita. Esimerkiksi kaupunkipyörät on otettu Helsingissä hyvin vastaan. Niiden pysäköinti on selkeästi järjestetty. Kun tulee uusia tapoja liikkua, kaupunkimiljöössä tarvitaan säännöt, miten toimitaan, jotta kaikki kokevat olonsa turvalliseksi ja yleinen viihtyvyys säilyy.

Helsingin kaupunginvaltuusto käsitteli 8.5.2019 kysymyksen johdosta sähköpotkulautojen pysäköintiä. Keskustelu oli hyvä, mutta selkeitä suuntaviittoja asiaan ei saatu. Toukokuun jälkeen sähköpotkulautayrittäjien määrä on lisääntynyt. Vapaana olevia lautoja seisoo nyt entistä enemmän ovien edessä, keskellä jalkakäytäviä, suojeteitä, bussipysäkkejä ja niin edelleen. Erityisesti näkövammaisille laudat muodostavat kompastumisvaaran. Vastaavaa keskustelua lautojen pysäköinnistä ja vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen käydään tällä hetkellä Tukholmassa ja useissa Euroopan suurkaupungeissa. Helsingissä onkin hyvä perehtyä siihen, millaisia ratkaisuja pysäköintiongelmaan on muualla löydetty.

Helsingissä on tärkeä löytää talven 2019 - 2020 aikana ratkaisu sähköpotkulautojen pysäköintiongelmaan, jotta laudoille saadaan kesäksi 2020 esimerkiksi määritellyt pysäköintiruudut ja turvallista jalankulkua häiritsevää pysäköintiä saadaan tehokkaasti rajoitettua.

Ehdotan valtuustoaloitteella, että Helsingin kaupunki aloittaa heti potkulautayritysten kanssa keskustelut pysäköinnin säännöistä ja pysäköinnin valvonnasta. Jos tämä ei tuota toivottua tulosta, ehdotan, että Helsinki selvittää, onko esimerkiksi kaupungin järjestyssäännön puitteissa mahdollista vaikuttaa pysäköintiin. Ehdon myös, että Helsinki aloittaa liikenneministeriön kanssa vuoropuhelun, miten sähköpotkulautojen kaltaiset uudet liikkumisen muodot tulisi huomioida tieliikennelaisissa turvallisen liikkumisen ja pysäköinnin varmistamiseksi kaupungeissa."

Lausuntopyyntö

11.02.2020

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 14.2.2020 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ilari Heiska, liikenneinsinööri: 310 37220
ilari.heiska(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ville Jalovaaran aloite säännöistä sähköpotkulautojen pysäköinnille ja pysäköinninvalvonnalle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 04.02.2020 § 63